А. Шаиг һаггында

Көзәл сәпкидә вә хош мәзмунда јаздығыныз мәктуб јетишибдир. Бағышлајасыныз, бу Амма вахтым олмајыбдыр ки, чавабыны јазам. Бағышлајасыныз, б... јај фәслинин бир һиссәсини Дилчан дағларында кечирмәниз бисәм... галмајыбдыр. Әввәла, мүвәггәти олса да, дүнјанын гилү-галындан асу... дә кәзиб гәлбинизә раһатлыг вермишсиниз. Санијан, бизим дағлары... көзәл мәнзәрәләри тәб'и- ше'ријјәмизә бир нөв тәһрик вериб тазә фи... кирләрин вә тазә хәјалларын доғмасына сәбәб олубдур. Вә сәлисә... «Дағлар султаны» кими көзәл бир әсәрин вүчудә кәлмәсинә баис олуб... дур. Филһәгигә, чобанларын һаггында јаздығыныз ше'рләр мәним чох... хошума кәлди, нечә кәрәм онлары өзүм үчүн вә шакирдләр үчүн оху... мушам. Онлара да чох хош кәлиб үзүнү көтүрүбләр. Онларын хоша... кәлмәсинә сәбәб ше'рләрин садәлији вә һәгиги һиссијјатдан доғуб вү... чудә кәлмәсидир.

«Баһар ханым» тәбдән чыхандан сонра бир нүсхә бәндәнизә көн... дәрмәјинизи рича едирәм... Әкәр вахтыныз олса, «Дағлар султаны» ми... силли јенә бир нечә әсәр вүчуда кәтирин.

ФИРУДИНБӘЈ КӨЧӘРЛИ.

Ијирми илдән бәридир ки, бүтүн Азәрбајчан кәнчлији ону пәк кө... зәл танышыр.

Бәли, һәр кәсчә: о чалышган вә тәчрүбәли бир мүәллим, һәсса... назик бир шаир, хүлуг вә сәмими бир инсандыр.

ҺҮСЕЈН ЧАВИД.

Әзиз вә һөрмәтли әдибимиз Абдулла Шаиг! Сизин адыныз һәр бир азәрбајчанлы үчүн доғма вә әзиздир. Чүнки сиз бүтүн өмрүнүз боју халгымызын ән нәчиб дујғуларыны, јүксәк вә һуманист әмәлләрини тә... рәннүм едән көзәл бир сәнәткар, бөјүк бир инсан олмусунуз!

Тарихин фыртыналары гојнунда јаратдығымыз бөјүк социализм мәдәнијјәтинин илк дастанларында сизин дә имзаныз вардыр.

Сизи анадан олмағынызын 75 иллији мүнасибәтилә сәмими-гәлб... дән тәбрик едирәм. Сизә чан сағлығы вә узун өмүр арзулајырам!

Сизи бир оғул мәһәббәти илә севән

СӘМӘД ВУРҒУН.

«Һәгигәт»ин 57-чи (1910) нөмрәсиндә лүтфән намимә итһаф етмиш олдуғунуз «Ләвһеји-мә'сумә»низи ки, һәгигәтән бир ләвһеји-бәдаје... бир ләвһеји-мүһәсинди, та мартын орталарына доғру охудум, һәм дә мүтәаддил кәррәләр... Бу лүтфүнүзә гаршы изһари-тәшәккүр етмәк ла... зым дејилми иди? О сәмими вә чидди тәшәккүрләрими һәр нә гәдәр ке... олса да мүсаидәнизлә шимди тәгдим едәјим. Тәшәккүрләр еди...

Зәки адашым, ләвһәнизи һәгигәтән бәјәндим. Өтәдән бәри дикә... мәнзум әсәрләрини дә диггәтлә охујар вә тә'гиб едәрдим. Тәбрик еди... рәм, мүвәффәгијјәтиниз әсаслы... Үслубунуз ләтиф... Тәсвириниз бәди...

АБДУЛЛА СУР.

Халгымызын севимли јазычысы Абдулла Шаиг XX әср Азәрбајчан әдәбијјаты вә мәдәнијјәтинин көркәмли хадимләриндән бирибир. Абдул... ла Шаиг кәнч нәслин вә јүз минләрлә вәтәндашын үрәјиндә нәчиб дуј... ғулар, јүксәк фикирләр ојатмыш, онлары һәгигәтә вә инсанијјәтә мә... һәббәт руһунда тәрбијә етмишдир. Абдулла Шаигин јарадычылығы чох кенишдир. О, әдәбијјатын бүтүн жанрларында вә нөвләриндә өз гүвва... сини сынамыш вә һамысында һәгиги илһамынын нәфәси дујулан әсәр... ләр јаратмышдыр. Әдибин ше'ри, нәсри вә драматуркијасында бир не... чә нәслин севә-севә охудуғу, заманын имтаһанындан чыхмыш вә јүксәк бәдии зөвг мәнбәји олан нүмунәләр чохдур. Нәһајәт, Абдулла Шаиг Азәрбајчан әдәбијјатынын чох чәтин вә нисбәтән чаван олан бир саһә... синдә һамыдан артыг, һамыдан мәһсулдар чалышмышдыр. Бу саһә ушаг әдәбијјатыдыр.

МИРЗӘ ИБРАҺИМОВ

1946-чы илдә Күрдәмир, Ағсу, Шамахы вә Мәрәзә зәһмәткешләри Абдулла Шаиги ССРИ Али Советинә депутатлыға намизәд көстәрмиш... диләр. Сечичиләрлә көрүш күнләриндә о заман алтмыш беш јашлы депутаты мүшајиәт етмәк мәнә тапшырылмышды. Бу мүнасибәтлә мән унудулмаз әдиблә бир һәфтә јол јолдашы олмаг шәрәфинә наил олдум.

Рајонларда биз һара кедирдиксә, һәмишә, кечә-күндүз бир јердә олурдуг. Гыса мүддәтдә мән Шаиг мүәллимә о гәдәр иснишдим ки, бир нечә дәгигә белә ајры дүшәндә онсуз дарыхырдым. Һисс едирдим ки, о да мәни тәк гојмағы өз мә'рифәти, әхлаги көрүшләри нөгтеји-нәзәрин... чә инсана, јолдаша гаршы вәфасызлыг сајырды. Меһманханаларда би... зим үчүн ајры-ајры отаглар ајрылдығыны көрдүкдә, тәлашла: «Јох, јох, бир јердә олсаг јахшыдыр!»—дејиб нәзакәтлә инад көстәрирди.

...Демәлијәм ки, бу сәфәрә һазырлашанда мәним биринчи фикрим—планым бу иди ки, Шаиг мүәллимдән јахшы муғајат олум, ону исти-со... југдан горујум. Анчаг һәр дәфә бунун әксинә олурду. Шаиг мәнә о гә... дәр гајғы көстәрирди ки, елә бил ону мәнә јох, мәни она тапшырыблар. Мән јахшы баша дүшүрдүм ки, бу гајғыкешлик онун тәбиәти, харак... тери илә бағлы олмагла бәрабәр, һәмчинин дүнјабахышы илә әлагәдар олан бир хүсусијјәтдир. Бу гајғыкешлик онун һамыја мүнасибәтиндә дә өзүнү көстәрирди. Тез-тез мәнә белә суаллар верирди. «Меһманхана хидмәтчиси бу вахта гәдәр нијә ојаг галыб? Она декинән кедиб јатсын. Ушаг дејилик ки, печи өзүмүз галарыг». «Бәс бу шофер һарда галыб? Чағыр кәлсин, бизимлә чөрәк јесин». Белә һалларда онун ше'рләри ја... дыма дүшүрдү.

...Инсанлыға гүввәт дејил, севки һаким олмалы,
Инсанлығын гәлби, руһу севки илә долмалы...

...Шаиг һәмишә сакит, мүлајим иди. Мән дә о вахта гәдәр ону белә танышырдым. Анчаг бир дәфә мән онун әмәлли-башлы гәзәбләндијини дә көрдүм. Е'тираф едирәм ки, анчаг бу заман мән бизә мә'лум олан бәдии әсәрләрин мүәллифи Абдулла Шаигин һәгиги дахили варлығы вә бүтүн вүгары илә гаршымда көрә билдим.

Рајонларын бириндә бизи бир кәндә апардылар. Машындан дүшән кими әлли-әлли беш јашларында бир мүәллим Шаигә јахынлашыб: «Шаиг мүәллим, хош кәлмисиниз!»—дејә севинчдән көзләри јашармыш һалда ону гучаглады. Ајдын олду ки, Шаиг она вахтилә дәрс демиш... дир. Бу көрүшдән Шаиг дә чох севинди. Мүәллимин голуна кириб меһрибанчасына кеф-һал еләди. Ширин сөһбәт едә-едә бизи кәнд сове... тинин отағына кәтирдиләр. Отаг сәлигәсиз иди, сүпүрүлмәмишди. Ким... сә идарә ишчиләриндән бир оғлан нәзакәтсизлик едиб, орадача үзүнү һәмин мүәллимә тутуб учадан белә деди: «Ә, мүәллим, көтүр о сүпүр... кәни тез бу отағы сүпүр, көрүрсән ки, гонаг кәлиб!...»

Бу сөзләри ешитчәк Шаигин көзләриндән елә бил илдырым чах... ды. Онун даим сакит, мүлајим көрүнән симасы бирдән-бирә дәјишди. Еһтијатсыз оғлана тәрәф чеврилмиш балача бәбәкләр ириләнди. Шаи... гин һәмишә шәфгәт вә мәрһәмәтлә парылдајан бахышлары инди итти... һам едир, тәгсирләндирирди. Ағыр бир сүкутдан сонра, «Оғлум, мүәл... лимлә белә рәфтар етмәк јарамаз»— дејә сөзә башлады.

Бизи әһатә едән колхозчулар оғланы кифајәт гәдәр данлајыб отаг... дан чыхартдылар. Шаигдән исә үзр истәдиләр. Тәһгир едилмиш мүәл-